

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

CEVES

CENTAR ZA VISOKE
EKONOMSKE STUDIJE

CENTER FOR ADVANCED
ECONOMIC STUDIES

ENERGETIKA

SEKTORSKI PREGLED DECEMBAR 2016.

U FOKUSU

Venecuela, zemlja članica OPEK-a, koja je zbog niskih cena nafte upala u duboku recesiju, emituje obveznice kako bi finansirala uvoz hrane
Usled niskih cena nafte, 2016. godina je u Venecueli obeležena visokom inflacijom od preko 400%, praćenom nestašicom hrane. S tim u vezi, Vlada ove zemlje donela je odluku o emitovanju 5 mlrd \$ duga u obveznicama, kako bi finansirala uvoz robe široke potrošnje, pre svega hrane i lekova. Pomenute obveznice ce dospeti na naplatu 2036. godine i imaće kuponsku stopu od 6,5%. Pomenuti dug je prvi suvereni dug Venecuele u poslednjih pet godina i očekuje se da će doprineti prevazilaženju problema nestašice hrane i lekova u zemlji.

Saudijska Arabija planira smanjenje budžetskog deficita za trećinu

Cilj država jeste smanjenje budžetskog deficita na nivo od 52 mlrd \$ i nastavak sprovođenja započetih reformi u smislu smanjenja zavisnosti ekonomije od izvoza nafte. Reforme su neophodne kako bi se stvorio balans u javnim finansijama države nakon istorijski niskih cena nafte koje su u 2016. godine imale veoma negativan uticaj na rast GDP-a, koji je u toj godini iznosio svega 1,4%, što je daleko ispod proseka za ovu zemlju.

Rusiju, zemlju koje je bila pogođena padom cene nafte sa jedne strane, i uvođenjem sankcija sa druge strane, očekuje dug put oporavka

U trećem kvartalu 2016. godine, Rusija beleži mali pomak u oporavku privrede oslikan u blagom rastu GDP-a. Međutim, stanovnici još uvek ne osećaju efekte stabilizacije. Realni prihodi stanovništva nastavljaju da se smanjuju. Procenjuje se da je inflacija u Rusiji pala ispod 5,8% u 2016. godini (sa 15% koliko je iznosila u prethodnoj). Međutim, slaba vrednost rublje i dalje nastavlja da umanjuje kupovnu snagu plata i penzija.

Glencore i Katar investicioni fond preuzimaju 19,5% udela u ruskoj državnoj kompaniji Rosneft

Ruske banke će pomoći u finansiranju kupovine akcija kompanije Rosneft u iznosu od 10 mlrd \$. Postignuti dogovor potvrđen je i od strane ruskog predsednika i generalnog direktora kompanije. Pomenuta strana investicija je najveća u ruskoj ekonomije od 2014. godine, kada su uvedene sankcije.

Kompanija BP kupuje 527 australijskih benzinskih stanica za 1,3 mlrd \$

Pomenuta akvizicija predstavlja prvo ulaganje u vertikalnu integraciju kompanije od 2001. godine. Tržišno učešće kompanije BP u maloprodaji goriva u Australiji će se realizacijom ove akvizicije povećati sa 5 na 12%. Od ukupno 6800 benzinskih stanica u Australiji, 1400 je brendirano od strane kompanije BP, dok je trenutno 350 u potpunosti u vlasništvu ove kompanije.

Osim ulaganja u kupovinu benzinskih stanica, kompanija BP ulaže i 2,4 mlrd \$ u kupovinu naftnih polja u Abu Dabiju

Investicija će obezbediti 10% vlasništva kompaniji BP u Abu Dabi kompaniji koja poseduje naftna polja i bavi se proizvodnjom nafte. Ovom investicijom, BP-u će biti obezbeđena proizvodnja od 1,6 mb/d u narednih 40 godina. BP je druga po redu zapadnoevropska firma koja kupuje vlasnički udeo u pomenutoj kompaniji, nakon što je to uradio francuski Total prethodne godine. Cilj Abu Dabi kompanije je da obezbedi dugoročna partnerstva sa kompanijama sa Zapada, s obzirom da su ista istekla i sa prethodno dve pomenute zapadnoevropske kompanije, ali i sa Shell-om i Exxon-om još 2014. godine.

Francuska kompanija Total, donela je odluku o ulaganju u naftna polja koja će preuzeti od brazilske kompanije Petrobras

Total je postigao dogovor sa brazilskom kompanijom o preuzimanju dva naftna polja. Prethodno pomenuti dogovor je deo cilja francuske kompanije usmerenog ka vertikalnoj integraciji, vrednoj 2,2 mlrd \$. Dan pre toga, francuski Total je dogovorio i ulaganje vredno 207 m \$ u razvoj terminala u Luizijani iz kog će se izvoziti tečni naftni gas iz SAD u ostatak sveta.

GLOBALNO TRŽIŠTE

- S obzirom na višak ponude nad tražnjom koji postoji već duže vreme, zalihe sirove nafte se u 2016. godini nalaze na rekordnom nivou. Iako nivo zaliha u prethodnim mesecima beleži trend pada, svetske zalihe nafte su i dalje iznad svog petogodišnjeg proseka.
- Cena energenata u decembru raste u odnosu na prethodni mesec za oko 7%. Rast cena uzrokovan je rastom cene nafte i gasa.
- Cena nafte je u decembru porasla za čak 17%, usled pozitivne reakcije tržišta na rezultat dogovora postignutog u Beču krajem prethodnog meseca. Na sastanku zemalja bogatih naftom postignut je dogovor o zamrzavanju proizvodnje, te je cena u decembru bila na nivou iznad 50\$.
- Ipak, privrede najvećih svetskih proizvođača u OPEK-u i dalje podležu fiskalnim reformama i zaduživanju zbog finansijske nestabilnosti usled prethodno niskih cena energenata. Pojedine ekonomije menjaju svoju razvojnu paradigmu kroz diversifikaciju. Međutim, ostaje da se vidi da li će dogovor u Beču promeniti ovakve tokove.
- Određene evropske kompanije na samom kraju poslovne godine šire svoje poslovanje kroz vertikalnu integraciju, odnosno kroz ulaganje kako u nova naftna polja, tako i u benzinske stanice. S tim u vezi, može se zaključiti da su te kompanije štedele u doba krize, ali i da postoji potreba za sigurnim snabdevanjem i sigurnim kanalima prodaje, što ukazuje na nesigurnost koja još uvek vlada na tržištu.
- Očekuje se da će tražnja za naftom stabilno rasti u narednom periodu, što će smanjiti višak ponude nad tražnjom. Uzrok ovakvog očekivanja je rast globalne ekonomske aktivnosti u narednoj godini u odnosu na tekuću godinu.
- Ponudu nafte je teže predvideti, prvenstveno zbog geopolitičke situacije na Bliskom Istoku koja onemogućuje predviđanje proizvodnje zemalja bogatih naftom. Iako su se na sastanku u Beču zemlje bogate naftom dogovorile da će smanjiti proizvodnju početkom 2017. godine, odmah nakon dogovora sve zemlje su povećale svoju proizvodnju. Ovaj potez je verovatno povučen kako bi smanjenje od januara imalo blaže posledice na najveće igrače. Treba naglasiti i da sami proizvođači naftnog kartela ne očekuju da će se tržište izbalansirati pre druge polovine 2017. godine.

DOMAĆE TRŽIŠTE

- Spoljnotrgovinski bilans nafte i naftnih derivata beleži kontinuirani deficit od početka 2016. godine. Međutim, vrednost deficita je smanjena u odnosu na prethodnu godinu usled efekta prelivanja niskih cena na domaće tržište.
- Spoljnotrgovinski deficit gasa skoro je prepolovljen od početka godine.
- Spoljnotrgovinski deficit uglja je smanjen u tekućoj godini usled stabilizacije tržišta nakon poplava.

www.pks.rs